

Ректор
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Анатолій Цьось

ПОЛОЖЕННЯ

про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

1. Загальні положення

1.1. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (далі – Університет) визначає основні принципи, характеристики, процедури, структуру та критерії оцінювання якості освітніх послуг, а також регламентує професійну взаємодію та розподіл повноважень щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти між учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на підставі Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості, Статуту Університету, Стратегії розвитку Університету, Програми реалізації Стратегії розвитку Волинського національного університету імені Лесі Українки на 2020-2024 роки та інших нормативних документів Університету.

1.3. З метою документального забезпечення необхідних процедур для функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті розроблено та оприлюднено (відповідно до норм про доступ до публічної інформації) на офіційному сайті Університету нормативні документи, положення, що регламентують діяльність усіх учасників освітнього процесу.

1.4. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти базується на таких принципах:

- академічна свобода, автономність та саморегулювання;
- відкритість до нових знань та критики;
- чесність і толерантність у ставленні до всіх членів колективу і партнерів;
- взаємна вимогливість та довіра;
- ініціативність;

- лідерство;
- суспільна та індивідуальна відповідальність за результати роботи;
- інклюзивність освітнього середовища: універсальний дизайн та розумне пристосування.

1.5. Мета системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти – забезпечення конкурентоздатності Університету, створення алгоритму постійного вдосконалення якості вищої освіти, підтримка умов для якісної підготовки висококваліфікованих фахівців відповідного рівня освіти.

1.6. У цьому Положенні терміни використовуються у таких значеннях:

Внутрішня система забезпечення якості освіти – це сукупність умов, процедур і заходів у закладі освіти, що забезпечують ефективність освітніх та управлінських процесів, які безпосередньо впливають на якість результатів навчання здобувачів освіти.

Зацікавлені сторони (стейкхолдери) – особи чи установи, зацікавлені у якісній освітній діяльності та вищій освіті: керівництво Університету, факультетів/інститутів, науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, випускники, працедавці, інші партнери Університету.

Освітня діяльність – діяльність ЗВО, що проводиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, що відображає її професійну компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

2. Концептуальні засади системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

2.1. Ефективне функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти забезпечується такими складовими діяльності Університету:

2.1.1. координація дій усіх суб'єктів науково-освітнього процесу;

2.1.2. оптимальний розподіл повноважень;

2.1.3. прозорість прийняття рішень на всіх управлінських рівнях;

2.1.4. студентоорієнтоване викладання та оцінювання результатів;

2.1.5. вільне формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії навчання;

2.1.6. рейтингова система оцінювання знань здобувачів вищої освіти та діяльності науково-педагогічних працівників;

2.1.7. регулярний збір і обробка інформації стосовно якості: навчання, викладання (опитування студентів), наукових досліджень (наукових, науково-методичних, методичних

публікацій), професорсько-викладацького складу та управлінських процесів (опитування науково-педагогічних працівників), надання ЗВО освітніх послуг (опитування випускників та роботодавців);

2.1.8. регулярний моніторинг, перегляд, оновлення освітніх програм та програм навчальних дисциплін/силабусів, їх вдосконалення, а також розробка пропозицій;

2.1.9. забезпечення академічної доброчесності;

2.1.10. підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (мінімум раз на 5 років) за різними формами;

2.1.11. впровадження інноваційних форм та методик навчання;

2.1.12. якісне кадрове забезпечення підготовки фахівців за наявними освітніми програмами, моніторинг відповідності науково-педагогічних працівників чинним ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності;

2.1.13. забезпечення публічної діяльності Університету з просування на загальнонаціональному рівні апробованих освітніх інноваційних технологій;

2.1.14. забезпечення внутрішньої комунікації, зворотного зв'язку і доступності всієї важливої інформації для університетської громади;

2.1.15. забезпечення комунікації зі стейкхолдерами;

2.1.16. комунікація з МОН України та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти України із зазначених проблем.

3. Структура системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

3.1. Структуру системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ЗВО формує університетська спільнота, а саме: структурні підрозділи, науково-педагогічний персонал, здобувачі освіти, представники адміністрації і допоміжних служб Університету, які діють у рамках своїх повноважень.

3.2. Організація системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті діє на таких п'яти рівнях:

3.2.1. Перший рівень – здобувачі вищої освіти Університету. На першому рівні організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти здійснюються соціологічні опитування здобувачів вищої освіти щодо:

– якості проведення навчальних занять (лекційних, практичних, лабораторних, семінарських), організації самостійної роботи, практик тощо);

– якості функціонування освітнього середовища, діяльності окремих структурних підрозділів, що супроводжують освітній процес;

- якості змісту професійної (зокрема практичної) підготовки за освітньою програмою;

- академічного супроводу та підтримки.

3.2.2. Другий рівень (гаранти освітньо-професійних, освітньо-наукових програм, завідувачі кафедр, науково-педагогічні працівники, куратори академічних груп) організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти здійснюється за такими напрямками:

- ініціювання, формування та безпосередня реалізація освітніх програм;

- виконання вимог та встановлених нормативів щодо якісної організації освітньої діяльності; моніторинг та періодичний (щороку) перегляд освітніх програм;

- формування переліку вибіркових навчальних дисциплін, забезпечення їх вільного вибору здобувачами освіти через каталог вибіркових дисциплін;

- моніторинг поточних, проміжних, підсумкових результатів навчання здобувачів вищої освіти проводиться під час проведення заліково-екзаменаційних сесій та атестації (захисту кваліфікаційної роботи та/або складання кваліфікаційного іспиту);

- постійний професійний саморозвиток, підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

- організація освітнього середовища, допомога в адаптації до студентського життя;

- встановлення та оцінювання рівня досягнення професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, досягнутих ними на певному етапі навчання;

- запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та науково-методичних роботах здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників.

3.2.3. Третій рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти реалізується на факультетах/інститутах (декан/директор, заступники деканів/директорів, методична та вчена ради факультетів/інститутів) у таких напрямках:

- планування якості вищої освіти (якість освітніх програм, навчання, кадрового забезпечення), контроль рівня досягнення якості за освітніми програмами на усіх рівнях вищої освіти;

- управління якістю (методи та види діяльності оперативного характеру, що використовуються для виконання вимог до вищої освіти та встановлених нормативів, якість викладання);

- періодична організація за участю учасників освітнього процесу (здобувачів, гарантів освітніх програм, професорсько-викладацького складу, зовнішніх стейкхолдерів) моніторингу освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних

дисциплін/силабусів на предмет їх відповідності сучасним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти;

- внутрішня перевірка якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти, відповідності випускників кваліфікаційним вимогам (організація оцінювання знань з окремих дисциплін);

- контроль за підготовкою та проходженням процедур зовнішнього та внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (внутрішній аудит освітніх програм, ліцензування та акредитація освітніх програм).

3.2.4. Четвертий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти – структурні підрозділи Університету, що відповідають за реалізацію процедур і заходів щодо забезпечення якості вищої освіти (навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти; навчальний відділ; науково-методична рада; відділ аспірантури та докторантури; науково-дослідна частина: Наукове товариство аспірантів і студентів ВНУ імені Лесі Українки, Рада молодих вчених ВНУ імені Лесі Українки; Комітет з етики наукових досліджень; експертна рада та експертні фахові комісії Університету; комісія з питань біоетики; приймальна комісія; відділ кадрів; відділ технічних засобів навчання «Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування»; відділ міжнародних зв'язків; відділ інформаційної політики; відділ молодіжної політики та соціальної роботи; студентська рада; Рада роботодавців; бібліотека. Асоціація випускників ВНУ імені Лесі Українки) і здійснюють такі функції:

- експертиза освітніх програм;
- оцінювання якісного складу науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету;
- надання методичної допомоги в організації освітнього процесу;
- організація роботи підрозділів Університету щодо акредитації освітніх програм;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- організаційне, методичне забезпечення академічної мобільності здобувачів освіти та викладацького складу Університету;
- підтримання найвищих стандартів доброчесності в усіх аспектах освітньо-наукової діяльності відповідно до етичних, правових та професійних норм, зобов'язань та стандартів;
- координація інноваційної, наукової і видавничої діяльності Університету; заохочення та підтримка інноваційних й наукових досліджень та просування результатів цієї діяльності у академічних колах;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення функціонування та постійного удосконалення інформаційної системи Університету для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- співпраця з бізнесом, допомога випускникам із працевлаштуванням;
- сприяння академічній мобільності студентів, аспірантів і викладачів, іншим формам інтернаціоналізації, просування освітніх послуг, співпраця з роботодавцями, суспільними організаціями;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти Університету;
- експертиза науково-методичних видань та проєктів науково-педагогічних працівників Університету (у т. ч. дистанційних курсів, електронних видань);
- встановлення оперативного зворотного зв'язку з випускниками Університету та працедавцями;
- просування та підтримка студентських ініціатив, участь у забезпеченні якості та прийнятті важливих рішень;
- опитування здобувачів вищої освіти Університету;
- моніторинг іміджу Університету в освітньому просторі України тощо.

3.2.5. П'ятий рівень організації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (Наглядова рада Університету, Ректорат, Вчена рада Університету) передбачає:

- планування якості вищої освіти (формування стратегії, політики, цілей та вимог до якості вищої освіти в Університеті);
- управлінські рішення щодо подальшого вдосконалення та розвитку системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- нормативно-правова підтримка процедур внутрішнього забезпечення якості в Університеті; затвердження нормативних актів, затвердження та закриття освітніх програм;
- покращення здатності Університету виконувати вимоги усіх зацікавлених сторін до якості вищої освіти на основі результатів вивчення задоволення якістю вищої освіти випускників та роботодавців.

4. Вдосконалення освітнього процесу, освітніх програм та навчальних дисциплін

4.1. Розподіл відповідальності за вдосконалення освітніх програм та навчальних дисциплін відбувається відповідно до Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у Волинському національному університеті імені Лесі Українки та Порядку формування освітніх програм, навчальних планів підготовки фахівців за першим бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями денної та заочної форми навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

4.2. З метою використання позитивного досвіду і усунення негативних практик викладання, вивчення динаміки покращення якості навчальних курсів в Університеті здійснюються регулярні (наприкінці кожного семестру) онлайн-опитування здобувачів освіти. Результати таких опитувань виносяться на обговорення на засідання кафедр із запрошенням студентів і стейкхолдерів.

4.3. Формування переліку вибіркових навчальних дисциплін відбувається згідно з Положенням про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

4.4. З метою формування основних завдань Університету щодо підготовки фахівців, конкурентоздатних на ринку праці та здатних будувати успішну кар'єру, проводяться опитування (періодичні) випускників та працедавців.

5. Інформаційне забезпечення функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

5.1. Необхідні процедури щодо запровадження системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Університеті, характеристики ЗВО та його освітньої і наукової діяльності, навчально-методичні матеріали регламентуються нормативними документами, які оприлюднено на офіційному сайті Університету, відповідно до норм про доступ до публічної інформації.

5.2. В Університеті запроваджено електронну внутрішню інформаційну систему організації і проведення поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти у формі комп'ютерного тестування.

5.3. Організація навчального процесу відбувається з використанням систем електронного навчання і технологій дистанційного навчання з метою надання додаткових можливостей для підвищення якості надання освітніх послуг поряд із традиційними (відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки та Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки).

5.4. Бібліотека Університету використовує електронну систему та спеціалізовані програмні продукти для надання інформації щодо: інформаційного забезпечення освітньої та наукової діяльності (в т. ч. доступ до наукометричних баз); формування особистого контенту та інтеграції внутрішньої системи із зовнішніми джерелами інформації; розміщення кваліфікаційних робіт бакалаврів, магістрів, здобувачів наукових ступенів, кандидатів і докторів наук у репозитарії; електронний ресурс підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, а також електронний каталог художніх видань сучасних і класичних українських письменників.

5.5. Науково-педагогічні працівники Університету в навчальному процесі та для спілкування зі студентами використовують корпоративне середовище Office 365, програми: Teams, One Drive, Moodle, Zoom.

5.6. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності та навчального процесу у сфері вищої освіти та науки відповідає ліцензійним вимогам щодо підготовки фахівців вищої освіти.

6. Оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників

6.1. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки та Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

6.2. Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти складається з таких видів контролю: поточний, підсумковий контроль та атестація. Форми проведення та критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю визначаються в робочій програмі/силабусі навчальної дисципліни та рейтинговій системі оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

6.3. Результати рейтингового оцінювання здобувачів освіти оприлюднюються на сайті Університету.

6.4. Оцінювання результатів освітньої діяльності, наукових досягнень науково-педагогічних і педагогічних працівників здійснюється відповідно до Положення про рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр, факультетів (інститутів) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

6.5. Оприлюднення результатів рейтингу науково-педагогічних і педагогічних працівників здійснюється до 1 грудня поточного року на сайті Університету. Переможці за

показниками освітньої та наукової діяльності відзначаються відповідно до системи матеріального та морального стимулювання їх діяльності.

7. Забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників

7.1. Професійний розвиток науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету здійснюється через систему підвищення кваліфікації та спрямований на неперервне удосконалення професійних компетенцій, індивідуальної педагогічної майстерності, опанування сучасними технологіями, прийомами передачі інформації, застосування нових методів дистанційної та дуальної освіти, сприйняття інноваційних методів, управлінських рішень, навчальних, методичних і творчих новацій щодо навчально-виховного процесу.

7.2. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників організовується Університетом у співпраці з іншими ЗВО, професійними вітчизняними та міжнародними партнерами.

7.3. Науково-педагогічні та педагогічні працівники підвищують свою кваліфікацію відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

8. Забезпечення доступу до публічної інформації

8.1. Публічність інформації про діяльність Університету забезпечується згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту», наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

8.2. Інформація, оприлюднена на офіційному сайті Університету, постійно оновлюється та висвітлює основну освітню, освітньо-наукову, видавничу, атестаційну діяльність ЗВО: нормативну базу Університету; Відомості щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, сертифікати про акредитацію спеціальностей та освітніх програм; структуру Університету (навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад), правила прийому до Університету та іншу інформацію.

9. Забезпечення ефективної системи академічної доброчесності

9.1. Академічна доброчесність передбачає дотримання усіма учасниками освітнього процесу норм академічної етики, корпоративних правил та ціннісних орієнтирів, уникнення конфлікту інтересів, формування традиції та проведення заходів, пов'язаних із власною внутрішньою культурою.

9.2. З метою впровадження принципів нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, а також процедури попередження та боротьби з академічним плагіатом в Університеті розроблено Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки.

9.3. Імплементацию та контроль дотримання етичних принципів і норм проведення наукових досліджень в Університеті здійснює Комітет з етики наукових досліджень, а дотримання біоетичних норм і принципів у процесі розроблення, впровадження та використання результатів наукової, клінічної та практичної діяльності – комісія з питань біоетики.

9.4. Задля популяризації принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності Університету щодо актуальних питань академічної доброчесності створено вебсторінку «Академічна доброчесність» на офіційному сайті Університету.

9.5. Щороку усі випускні кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти Університету проходять перевірку на предмет академічного плагіату, а їх електронні копії розміщуються в Електронному фонді випускних кваліфікаційних робіт.

9.6. В обов'язковому порядку процедуру перевірки на плагіат проходять також: монографії, підручники та посібники, які рекомендуються до друку колегіальними органами Університету, наукові праці, які подаються до друку у наукових виданнях, (спів)засновником яких є Університет, дисертації, виконані здобувачем наукового ступеня, які розглядаються на засіданні кафедри Університету; дисертації та автореферати дисертацій, подані до захисту на спеціалізованій вченій раді Університету.

9.6. Для реалізації та просування політики академічної доброчесності в Університеті регулярним є проведення для всіх учасників освітнього і наукового процесів інформаційно-популяризаційних та інформаційно-технологічних заходів (відкритих лекцій, семінарів, тренінгів) щодо неприпустимості порушення принципів академічної доброчесності й етики академічних взаємовідносин та з тематики переваг чесного навчання та реалізації наукових досліджень.

10. Прикінцеві положення

10.1. Положення вводиться в дію з дня його затвердження Вченою радою Університету.

10.2. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність.

10.3. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і затверджуються Вченою радою Університету.

Затверджено Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки. (протокол № 10 від 30.09.2021 року)